REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-kőrut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifa și invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 172. Brașov, Joi 5 (18) August. 1904.

Ungurii la St. Louis.

In St. Louis, America de nord, unde tocmai acuma cu ocasiunea esposițiunei universale e întrunit un imens public din tóte continentele lumei, se va ține în curênd conferența interparlamentară. Intre deputații diferitelor țĕrĭ din Europa, carĭ s'au decis a lua parte la acésta conferență, cu tóte că drumul este lung și anevoios, se află și de astă-dată un numĕr considerabil de Maghiarĭ în frunte cu contele Apponyi. Ei au plecat deja, aprópe în același timp în care au pornit la St. Louis și membri parlamentului român, carĭ vor representa, deși de astă-dată într'un numĕr fórte modest, grupul parlamentar român la conferența amintită internațională.

Cetitorii noștri îșĭ vor aduce aminte de interesantele discusiunĭ, ce au avut loc înainte cu mai mulțĭ anĭ la conferențele de pace între membri clubului parlamentar ungar și aceia ai clubului român în cestiunea națională.

Până pe vremile acelea Maghiarii nu arătau mult interes pentru sfătuirile conferențelor interparlamentare. De atuncĭ însĕ au început sĕ ia parte la ele în numĕr tot mai mare. La Bruxella s'a fost pus în fruntea lor contele Apponyi, care ca bun orator și cunoscĕtor al limbei francese se simțea chemat a combate părerile, ce se lățiseră despre purtarea despotică a Maghiarilor față cu popórele dinăuntrul Ungariei, părerĭ, ce din nenorocire se conformau stării adevĕrate a lucrurilor. Apponyi cu ai sĕi îșĭ propuseră a împiedeca orĭ-ce discusiune în conferență, ce putea sĕ atingă stările interióre din Ungaria, de altă parte venise cu nouĕ propunerĭ pentru pacea universală și nu se póte nega, că cu oratoria sa ajunse a se face remarcabil înaintea distinsului public interparlamentar.

Cu regret trebue sĕ observăm la locul acesta, că zelul ce l'au desfășurat la început deputații din camera României spre a face sĕ se valoreze influința grupului parlamentar român, a scădut par' că în mĕsura, în care grupul maghiar al lui Apponyi se opintea mai mult sĕ atragă atențiunea asuprășĭ.

De rêndul acesta Apponyi a ținut în deosebĭ sĕ nu lipséscă dintre cei ce au plecat la St. Louis. Se dicea, că el cu soții sĕi vor avé escepționala misiune de a studia la fața locului raporturile Maghiarilor emigrațĭ în America.

Era natural ca cei inițiațĭ în interesele șovinismului apostolilor ungurĭ pentru așa disa pace universală sĕ bănuiéscă, că parlamentariĭ de sub conducerea lui Apponyi au în gând inaugurarea vre-unei organisații în America pentru sprijinirea politicei de maghiarisare din patrie.

Pentru a preveni unor astfel de bănuielĭ, de altmintrelea fórte logice, contele Apponyi într'o convorbire, ce a avut'o c'un redactor dela „Pesti Naplo“, a aflat de bine a declara, că în primul rênd el merge în America ca membru al conferenței interparlamentare și numai după aceea el cu soțiĭ sĕi va proceda la studiul raporturilor Maghiarilor în America. A mai adaus, că nu-i vine în minte nicĭ lui, nicĭ condeputaților sĕi de a aduce pe Maghiariĭ americanĭ în contrast cu datoriile lor cetățenescĭ americane.

Vrut'a sĕ dică, că nu se gândesc a organisa acolo o filială a „Maghiariei“ de acasă?

Nu scim. Ni s'ar păré însĕ cu totul ridicul și absurd, de cumva parlamentarii maghiarĭ, carĭ au plecat la St Louis, ar crede, că cu Maghiarii din America ar puté sĕ umble ca cu conaționalii lor preocupațĭ și rĕtăcițĭ de acasă și sĕ-i amăgéscă cu idei și planurĭ deșerte, utopice. S'a făcut înainte cu câțĭ-va anĭ o încercare de a băga curentul șovinist și între foștii supușĭ ungarĭ din America, dér încercarea a făcut un fiasco atât de cumplit, încât nu s'a mai cutezat nimenĭ de atuncĭ a țese intrigĭ de aceste *more patrio.*

Fiind-că vulpei, i-au devenit prin urmare strugurii acri în America, Apponyi mai asigură, că orĭ-cât de mult ar prețui simpatiile Maghiarilor în America, totușĭ speră, că aceste vor rĕmâné în limitele trase de sensibilitatea poporului american.

Sĕ poftéscă deputații maghiarĭ sĕ studieze situațiunea Maghiarilor, a Slovacilor, a Românilor ș. a. emigrațĭ în America de nord, căcĭ dóră așa se vor convinge, ce va sĕ dică adevĕrata libertate și egală îndreptățire și de ce fie-care cetățén, orĭ de ce naționalitate ar fi, se simte acolo fericit și mândru a se declara și mărturisi ca cetățén liber american. Acolo vor vedé fâlfâind tricolorul maghiar lângă cel român și slovac, ér deasupra drapelul instelat american.

In America poliția n'are chemarea a forma patrioțĭ, ci numai a-i apĕră de ómeniĭ rĕi.

Brașov, 4 August v.

Sesiunea parlamentului engles a fost închisă printr'un discurs al tronului, care esprimă părerea de rĕu în privința rĕsboiului din Extremul Orient și relevă, că guvernul va sprijini pe toțĭ supușii englesĭ, carĭ se mențin în marginile unei stricte neutralitățĭ. Discursul tronului constată tot-odată, că relațiunile Angliei cu tóte celelalte puterĭ continuă de a fi satisfăcĕtóre și face apoi alusiune la tratatele de arbitragiu încheiate cu Franța, Italia, Spania și Germania. La sfîrșit discursul mai menționéză, că proiectul de reorganisare al jandarmeriei din Macedonia promite sĕ aibă un resultat satisfăcĕtor.

Situația în Polonia rusescă. După scirĭ sosite la Berlin, situațiunea în Polonia rusescă e critică. In Lodz mii de ómenĭ sunt fără muncă. Intr'o pădure apropiată a fost o ciocnire între o sută de muncitorĭ și două sute Cazacĭ. Cazacii au fost silițĭ sĕ se retragă. Trei-decĭ de ómenĭ au fost omorîțĭ. Poliția rusescă e incapabilă, a afla pe autorii manifestelor revoluționare.

O manifestațiune a poporului bur. Din Londra se scrie: Cu permisiunea lordului Millner s'au eshumat trupurile Burilor, căduțĭ la Burghersdorf și s'au depus într'un mormênt comun în cimitirul orașului. Permisiunea acordată de guvernul engles a fost făcută pendentă de nisce condițiunĭ, carĭ însĕ nu s'au observat. Inmormêntarea, care era sĕ decurgă în cea mai mare tăcere, a fost o manifestațiune națională impunătóre a poporului bur, care a venit în numĕr mare din tóte părțile Transvaalului și a statului Oranje.

Generalul Botha a ținut un discurs emoționant, dicênd între altele: „Noi suntem Burĭ, trebue sĕ rĕmânem Burĭ și n'avem voie sĕ ne facem Englesĭ“. Cu acéstă ocasiune s'au împărțit numeróse cărțĭ postale comemorative, pe carĭ erau imprimate următórele cuvinte: „Adu-țĭ aminte, Dómne cum ne merge, privesce rușinea nóstră! Moștenirea nóstră a cădut în mânile strĕinilor, ér casele nóstre în mânile Uitlanderilor. Coróna a cădut de pe capul nostru. Vai de noi, că am pĕcătuit așa de greu“.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ștefan-cel-Mare, Mihaiŭ Viteazul și Mitropolia Ardealului.*)

I.

Astădĭ poporul român de pretutindenĭ îșĭ amintesce de Ștefan cel Mare, Domn al Moldovei, ocrotitor și mândrie a Românimii din timpurile sale și din tóte timpurile. In câte locurĭ de pe pămêntul românesc n'a călcat óstea sa biruitóre mai întotdéuna, și neînfrântă în suflet totdéuna păstrând astfel simburele biruințelor viitóre!

Dér el n'a fost numai un rĕsboinic, și încă mai puțin un luptător împotriva ori cui, numai de dragul încăierărilor viteze. Décă astădĭ Românii vĕd acéstă culme mai presus decât tóte culmile celelalte, décă-șĭ înfățișéză pe Ștefan străbunul ca pe marele împĕrat din basme, acésta e pentru socotéla lui bună și cuminte. Fierul sabiei lui a fost ca fierul plugului, care spintecă pămêntul numai ca sĕ rodéscă. Din brazda trasă de dênsul au rĕsărit aședăminte, carĭ n'au pierit, ci se țin până astădĭ, unele schimbate, desĕvîrșite cu vremile.

* * *

Pe Românii din Ardeal domnia lui Ștefan îi privesce de-a dreptul. El a fost, în adevĕr, acela care li-a dat singurul mijloc de înțelegere, de recunóscere între sine, pe care-l puteau avea: Biserica. Ei nu mai aveau nobilime, căcĭ prin biserica preotului latin ea trecuse în castelele domnilor ungurĭ și la Curtea Regelui. Ei n'aveau *dreptățĭ* — așa se diceau privilegiile odinióră — și, décă te uițĭ cu cât de puțină nepărtinire, bieții ómenĭ n'aveau nicĭ dreptate. Ei n'aveau, ca Sașii, cetățĭ, ei n'aveau meșteșugurĭ, carĕ de negoț, banĭ strînșĭ. In cele mai multe părțĭ n'aveau nicĭ pămênt, și ajunseseră a fi șerbĭ acolo unde domniseră odinióră.

Sĕrmanii ómenĭ.

Dér pentru ómenii fórte sĕrmanĭ este, ca o mângăiere din urmă, nădejdea la Dumnedeu. Și pe Dumnedeu cei umilĭ îl vĕd numai prin acei carĭ vorbesc, din chemare, despre dênsul. O cântare de preot în ușa altarului li-se pare solie venită, atuncĭ și anume pentru dênșii, din ceriu, și un Scaun de Vlădică, fie și un biet Scaun aspru, tăiat cu ciocanul din piatră, înfățișéză în ochii lor tronul Dumnedeirii, care păstoresce, judecă și rĕsplătesce.

Sĕ-șĭ aibă un Vlădică — acésta putea sĕ fie cea mai mare și mai sfântă dorință a Românilor de peste munțĭ.

Până la Ștefan cel Mare étă ce episcopĭ se pomenesc în părțile ardelene.

Când Ioan Corvinul din Uniedóra, fiul de țĕran român Ioan al lui Voicu, căruia toțĭ Rĕsăritenii îi diceau Iancu-Vodă, vĕdênd în el ca un archanghel al Creștinătății luptătóre, când decĭ Ioan Corvinul stătea sub zidurile Belgradului, atacat de marele Sultan Mohamed al II-lea la 1456, un preot care-șĭ dicea Vlădică, umbla prin Ardeal. El se numia Ioan de Capha. *Capha* e Caffa, capitala Crimeii genovese. In Caffa erau mulțĭ Rĕsăritenĭ, dér numai Armenĭ și Grecĭ. Românĭ se întîmpină numai ca ostașĭ, și în timpurĭ mai târdiĭ. Grecii din Caffa n'aveau episcop, dér pentru dênșii stăteau acolo de sigur popĭ și protopopĭ. Caffa era în legăturĭ de negoț dlinice cu Moldova, și mulțĭ locuitorĭ din Caffa mergeau până la Suceava, unde în 1456 domnea Petru Aron, care a închinat țara Turcilor. De sigur prin Moldova a venit clericul Ioan din Caffa în Ardeal. El nu stătea aicĭ nicăirĭ, neavênd casă, nicĭ mănăstire, unde sĕ se oploșéscă. Străbătea satele, mormăind grecesce și blagoslovind. Țĕranii îi diceau, firesce, *Vlădica.* Décă voim sĕ avem o închipuire adevĕrată despre el, sĕ ne gândim la vestitul Visarion Sarai, care la începutul veacului al XVIII-lea, a străbătut Ardealul apusean, în sunetul clopotelor și sub fîlfăitul prapurelor, chemând la luptă împotriva Unirii cu Roma.

Ajutorul lui Ioan Corvinul în lupta cu Turcii era călugărul franciscan, făcĕtor de minunĭ și sfințit după mórte, Ioan din Capistrano, în părțile Neapolei. Acesta îndemna pe Corvin, care era catolic și bun catolic, sĕ stîrpéscă schisma „grecéscă“ din Ungaria. Ioan de Caffa fù prins, tocmai precum Visarion mai târdiu a fost prins de Austriacĭ, dér, în loc sĕ fie luat pe furiș de sub ochii celor ce credeau în menirea lui sfântă, Ioan trebui sĕ se ducă la Roma, spre a se îndreptăți și a învĕța ce este adevĕrata credință creștină. Aicĭ se încheie rostul lui: cunoscêndu-l, vom

*) Din broșura „*Stefan-cel-Mare și Mihaiu Viteazul* ca întemeietorii bisericei Românilor din Ardeal“ de *N. Iorga*, ce a apărut dilele aceste în Bucurescĭ, în editura institutului grafic „Minerva“ Strada Regală 6. (Prețul 50 banĭ).

Rĕsboiul ruso-japones.

Atac general contra Port-Arthurului.

Conform ordinului, ce l'a dat Mikado, cei *80,000* de Japonesĭ cu 400 tunurĭ şi cu 50 mortiere, au îndreptat la 8 August un *atac general contra Port-Arthurului.*

Atacul s'a şi început în nóptea de 8 spre 9 August. Etă ce telegrafiéză în privinţa acésta amiralul *Alexiew* Ţarului Nicolae cu data de 13 August:

După un raport din Port-Arthur, *Japonesii au atacat în nóptea de 9 August, după o luptă de 15 óre, cu forţe considerabile forturile Takuşan şi Liaokuşan.* Forturile fortăreţei au susţinut atacul din diminéţa ḑilei de 8 August până a doua ḑi 9 August séra. După-ce au ocupat munţii, Japonesii au suspendat înaintarea lor. ***Ei încercară apoi un atac contra fronturilor posiţiilor de apĕrare ale fortăreţei, începĕnd de la înălţimea ḑisă a Lupului până la Takuşan. Ei însĕ au fost pretutindenĭ respinşĭ.***

După o scire din Londra, atacul s'a dat din tóte părţile. Lupta a fost înverşunată. *Generalul Stössel conducea însuşĭ operaţiunile de apĕrare cu atâta eroism, încât Japonesii au fost respinşĭ pretutindenĭ cu enorme pierderĭ.*

Agenţia telegrafică rusă anunţă din Mukden, că armata japonesă de la Port-Arthur a primit întărirĭ considerabile. Japonesii sunt împărţiţĭ în două grupurĭ marĭ. Primul grup se află postat pe înălţimile dintre Lungvantung şi Taheburst, al doilea grup pe înălţimile dintre golful Luisa şi golful Tishayo.

Situaţiunea în Manciuria.

„Brsevija Vjedomosti" află din *Liaoyang* cu data de 14 August, că acolo e linişte completă. Nicĭ chiar între patrule nu s'au întîmplat ciocnirĭ. Inimicul (Japonesii) *se retrage pretutindenĭ.*

Sórtea vaselor rusescĭ.

Despre sórtea vaselor rusescĭ refugiate din Port-Arthur, scirile mai nouĕ spun următórele:

„Cezarevicĭ" a ajuns la *Cintau* (port german) în nóptea de 11 August cu o viteză de 4 nodurĭ pe oră. Pentru a face drumul acesta, i-a trebuit mulţĭ cărbunĭ. Cârma i-s'a stricat, un tun nu mai póte fi folosit, catargurile îĭ erau sdrobite, urlóiele găurite. Pe puntea comandantului şi în alte locurĭ se vedeau pete marĭ de sânge.

In lupta de la 10 August, de la améḑĭ şi până séra a fost espus neîntrerupt focului inimicului.

La órele $11^{1}/_{2}$ *o granată, care a cădut pe vas, a frânt în bucăţĭ pe amiralul Withoft. Numai un picior i-s'a mai aflat.* Ofiţerii din jurul luĭ încă au fost ucişĭ momentan. *„Cezarevicĭ"* a avut cu totul 12 morţĭ şi 40 răniţĭ.

Cu o óră mai târḑiu a sosit în portul din Cintau vasul *„Novik"*, care nu era stricat; el a luat cărbunĭ şi la 12 August a plecat în direcţie necunoscută.

Pe la órele 11 séra s'a vĕḑut venind vasul *„Askold"* însoţit de o canonieră. Voia sĕ între în port, dér s'a întêlnit c'un crucişător japones şi astfel fù silit sĕ-şi ia altă direcţie.

După o ultimă telegramă din *Cintau* *„Cezarevicĭ"* şi încă trei torpilóre rusescĭ, şi-au luat paviliónele în presenţa guvernorului german. Vasele au fost *desarmate,* deórece nu erau în posiţie, ca în timpul prescris sĕ se pregătéscă pentru a pleca în largul mării.

Telegramele nu spun, câte vase rusescĭ au mai rĕmas în Port-Arthur. Se scie numai atâta, că acolo au mai rĕmas câte-va torpilóre. Crucişătorului *„Pallada"* i-s'a pierdut urma. Nu se scie încătrău a apucat drumul pe mare.

Despre lupta navală de la *Tsuşima* nu se comunică nimic nou. Se scie numai atâta, că amiralul japones *Kamimura* a atacat cele trei crucişătóre rusescĭ de la Wladiwostok. Vasul rusesc *„Rurik"* s'a cufundat. 450 ómenĭ din echipagiu au fost salvaţi. Celelalte douĕ crucişătóre *„Rosia"* şi *„Gromoboi"* au fost de mai multe orĭ incendiate şi avariate. Ele însĕ au scăpat totuşĭ, îndreptându-se spre nord.

Un vas japones a suferit grave stricăciunĭ, atins fiind de ghiulele rusescĭ.

— Din raportul oficial rusesc aflăm, că la 10 August, la 9 diminéţa, au plecat din Port-Arthur, 6 cuirasate şi patru încrucişătóre. Japonesii aveau 6 cuirasate, 11 încrucişătóre şi 30 de torpilóre. Ca sĕ îngreuneze fuga Ruşilor, Japonesii lĭ-au aruncat în drum mine plutitóre. La óra 1 după améḑĭ, în urma unei lupte de 40 de minute, escadra a reuşit sĕ trécă printre vasele japonese şi a apucat spre Şantung. Japonesii au urmărit'o şi la 5 óre după améḑĭ s'a început o luptă, care a ţinut 5 césurĭ. Atuncĭ căḑù comandantul escadrei, ér comandantul lui „Cezarevicĭ" a fost rănit grav. Tot atuncĭ s'a stricat şi maşina, ceea-ce a făcut'o sĕ stea. Comanda escadrei a luat'o prinţul Uhtomski. Séra „Cezarevicĭ" nu mai putù însoţi escadra. Nóptea l'au atacat torpilorii. A doua ḑi a ajuns la Şantung.

Protestul Rusiei.

Consulul american din *Peking* telegrafiéză la Washington, că representantul Rusiei a adresat guvernului chines un protest fórte energic, în care îl acusă pe acesta *de complicitate* în afacerea torpilorului „Retşitelui", ér pe ofiţerul comandant chines îl acusă de *laşitate* şi *tradare.* Representantul Rusiei a cerut apoi anchetarea casului şi reînapoirea lui „Retşitelny", precum şi pedepsirea aspră a comandantului chines.

Guvernul chines a somat pe guvernul japones sĕ reînapoieze torpilorul rus.

SCIRILE ḐILEI.

— 4 (17) August.

Monarchul nostru şi nascerea moştenitorului rus. Cu ocasiunea nascerei noului mare duce moştenitor Alexius al Rusiei, Majestatea Sa monarchul nostru a adresat telegrame de felicitare Ţarului şi Ţarinei vĕduve, precum şi regelui Danemarcei. Ambasadorul austro-ungar la Petersburg a presentat guvernului rus felicitările guvernului austro-ungar.

Alegerile pentru universitatea săséscă. Erĭ s'au ţinut în tóte districtele vechiului fond regiu alegerile pentru universitatea săséscă. In Sibiiŭ au fost aleşĭ cu aclamaţiune d-niĭ: Dr. W. Bruckner sen. si Dr. K. Wolff. In Sebeşul-săsesc au fost aleşĭ d-niĭ: Dr. Liviu Bran de Lemenyi şi primarul A. Dörr. In Nocrich a fost ales deputatul S. Dörr; în cercul rural al Sibiiului d-l A. Gotschling şi în cercul Mercuriĭ d-l E. Thullner. In Braşov au reuşit d-niĭ: Herfurth şi primarul Hiemesch.

Sêrbiĭ voesc recâştigarea mănăstirei Hodoş-Bodrog Se anunţă, că la 10 August n. patriarchul *Brancovicĭ* a înaintat tribunalului din Timişóra o hârtie în afacerea recâştigărei mănăstirei Hodoş-Bodrogului.

Cestiunea emigrărilor. Ultimul numĕr al revistei „Statistikai Havi Közlemények" înregistréză următórele date: In luna Iunie s'au liberat în Ungaria 5270 paşapórte, cu 3164 mai puţine ca în luna trecută. Numĕrul paşapórtelor liberate în Ungaria de la începutul anului până acum este cu 24 704 mai mic de cât numĕrul paşapórtelor liberate în cele 6 lunĭ corĕspundĕtóre ale anului trecut. Cele mai multe paşapórte au fost liberate în luna Iunie, în următórele comitate: Braşov (452), Sibiiu (401), Zemplin (391), Ciuc (309), Têrnava-mare (255), Şaros (223). Din cele 5270 paşapórte, 2309 au fost liberate pentru America, ér 1968 pentru România.

Noi ofiţerĭ în gendarmeria macedonénă. In urma insistenţelor făcute de către ambasadoriĭ Austriei şi Rusiei, Pórta a fost nevoită sĕ măréscă numĕrul oficerilor streinĭ din gendarmerie. Aşa o iradea apărută acum în urmă la Constantinopole face cunoscut, că se vor mai numi încă 6 ofiţerĭ austriacĭ şi 5 ofiţerĭ rusĭ. Aceştĭ noi 11 ofiţerĭ vor sosi cât de curând. In urma apariţiei iradelei, prin care se măresce numĕrul ofiţerilor ruşĭ şi austriacĭ din gendarmeria macedonénă, ambasadoriĭ Angliei şi Italiei au presentat şi ei o cerere, prin care cer cu insistenţă sporirea ofiţerilor italienĭ şi englesĭ.

Foc în Deşiŭ. Ni-se scrie: Erĭ nópte din negligenţa unor servitorĭ de la poşta din Deşiŭ, cam pe la 12 óre din nópte s'a aprins camera de lemne, din care a luat apoi foc edificiul postal. A ars tótă construcţia din lemn, pe care era aşeḑat coperişul de tinichea, astfel că acesta a cădut peste olaltă. In odăi focul n'a pĕtruns, de óre-ce erau provĕdute cu plafond boltit de pétră. Dér personalul poştei voind sĕ scape unele şi altele, a aruncat afară pe feréstră tóte scrisorile şi tóte obiectele din oficiŭ, dintre carĭ în urma acésta multe s'au nimicit. Sîrmele de la telegraf şi de la telefon au fost tăiate tóte. Au mai ars şi unele edificiĭ laterale, aparţinĕtóre poştei, dér în sfîrşit focul fù localisat.

De la oficiul central din Cluşiŭ a descins la faţa locului un inspector de postă (censor) dimpreună cu mai mulţĭ oficianţĭ subalternĭ, ér oficiul postal a fost transpus provisor în vechiul edificiu al casei comitatului. — *Z—s.*

O tablă comemorativă curiósă. In aniĭ din urmă — scrie „Viitorul" din Cernăuţĭ — s'au făcut la sf. mănăstire Putna pe spesele fondului religionar, reparaturĭ şi adaptărĭ considerabile, sub conducerea architectului C. A. Romstorfer. Acest eveniment însemnat a fost remarcat prin următórea tablă comemorativă, aşeḑată în porticul bisericei: „In aniĭ 1901 şi 1902, pe timpul gloriósei domniĭ a Maiestăţiĭ Sale imp. şi reg. apostolice împĕratului Francisc Iosif I, s'a restaurat sf. biserică şi s'au prelucrat corespunḑĕtor stilului acoperemêntul şi turnul ei. *Cons. Arch. C. A. Romstorfer".* Din vechime esistă datina, că artiştiĭ caută sĕ-şĭ eterniseze numele pe operele lor. De acéstă nisuinţă a fost condus, se vede, şi d-l archit. Romstorfer. Totuşĭ modul cum a purces d-sa e necorespunḑĕtor. De a pune o tablă comemorativă într'o mănăstire, e dreptul autorităţiĭ bisericescĭ, nu al unui particular. De a consimţit consistorul în casul present, séu ba, nu putem sci sigur, auḑim însĕ că da. In casul din urmă a probat el prea multă prevenire faţă de un particular, de altmintrea binemeritat; şi a trecut cu vederea autoritatea proprie. Dér şi subscrierea „Cons. Arch. C. A. Romstorfer" e de tot curiósă. Cons. Arch. însémnă Conservator Architect. Ea póte fi cetită însĕ şi „Consistorial Archimandrit C. A. Romstorfer"; cine scie de nu va fi cetită într'adevĕr aşa după un şir de anĭ, când ómeniĭ nu vor mai cunósce titulaturile d-lui Romstorfer. Ce conclusiĭ vor mai puté deduce savanţiĭ viitorului din astă tablă! Un savant a făurit pe basa unor inscripţiĭ vechĭ pentru localităţĭ din ţéră numirĭ ca Radovcy, Parhovcy, Petrovcy, Milesovcy etc. spre a proba, că ţéra a fost odinióră slavă. Din inscripţia din Putna, va deduce póte un savant din secoliĭ viitorĭ, că în aniĭ 1901 şi 1902 s'a chemat archimandritul consistorial ortodox: C. A. Romstorfer. Etă o probă eclatantă, că Bucovina era pe atuncĭ o ţéră germană. Spre a evita orĭ-ce interpretare greşită, tabla respectivă ar trebui sĕ fie înlocuită numai de cât prin alta mai corĕspunḑĕtóre. Numele architectului póte fi menţionat, dér în alt mod.

Teatru popular în Macedonia. In localităţile române din Macedonia s'au înaugurat în mod îmbucurător încercările de a se da representaţiunĭ poporale în limba română. „Românul de la Pind" publică o dare de sémă despre o representaţie poporală, dată în ḑilele din urmă la Nevastea, de către eleviĭ şcólei de comerciŭ din Salonic, şi de către eleviĭ de la gimnasiul din Bitolia. Representaţiunea s'a dat în apartamentele marelui patriot român Vasile Dan. Sala a fost împodobită cu portretele Sultanului şi ale Regelui României. S'au jucat piese române, s'au cântat cântece românescĭ şi s'au esecutat dansurĭ române între aplausele entusiaste ale publicului numĕros aromân.

Aplicarea legei marţiale. Hilmi Paşa, guvernatorul general al Macedoniei,

---

ḑice că el n'a fost nicĭ Român, nicĭ Vlădică românesc.

2) Al doilea Vlădică românesc se chema Macarie de Galaţĭ. Aceştĭ Galaţĭ sunt în părţile Bistriţei ardelene, lângă Moldova. El fusese călugăr la mănăstirea Sfântului Chiprian din Constantinopol şi se ţinea de Unirea pe care Împĕratul bizantin şi patriarchul sĕu o încheiaseră în Roma la 1439. El avea pentru acésta moşii prin părţile ungurescĭ de către Tisa şi veniturĭ asigurate de la toţĭ Românii de sub Coróna Ungariei. Cârmuirea, representată atuncĭ prin regele Matiaş, care era şi el catolic şi se simţia Ungur, îl ocrotea, cum se vede din douĕ mĕsurĭ luate pentru folosul lui, la 1466 şi 1469. Cea dintâiŭ e decĭ cu un an înainte de înfrîngerea lui Matiaş, de către Ştefan-cel Mare, cea-l'altă cu doi anĭ mai apropiată de noi. Nu e *dovadă,* că Macarie sĕ fi fost Român. Credinţa, pe care o înfăţişa el, era o credinţă strĕină. Acest al doilea Vlădică era impus Românilor de aceia, carĭ le impuneau tóte greutăţile. Ţĕranul român din Ardeal n'avea încă nicĭ un Vlădică.

3) Un al treilea Vlădică pomenit între Românii din Ardeal e Marcu. El se afla la 1489 în marele sat Feleac lângă Cluşiŭ, care puté fi privit atuncĭ ca o capitală a Ardealului. Satul era românesc, şi locuitorii lui păziau marele drum de negoţ. Marcu era un grec, care fugise din ţéra lui, înaintea cuceririi turcescĭ. El veni între Românĭ ca un óspete şi cumpăra casa popii din sat, care se chema Vlad; el crescù şi pe feciorul popii, Danciul, care se călugări prin îndemnul lui, numindu-se ieromonachul Daniil. Marcu n'a părăsit nicĭ-odată adăpostul lui. După dênsul, Daniil şi un frate al sĕu, Petru, moştenind de la musafirul grec sciinţă de carte şi odăjdii archierescĭ, îşĭ ḑiseră Vlădicĭ. Ei slujiră însĕ numai în biserica Sfintei Paraschive din satul lor. Ioan feciorul lui Danciul, nu-şĭ mai ḑise decât preot, „popă".

Decĭ al treilea Vlădică era un Grec, care n'a păstorit în Ardeal. El póte fi asĕmănat cu alţĭ episcopĭ de felul lui, carĭ se întîlnesc dincóce de munţĭ: în Tânganul, în Argeş, în Strehaia, şi carĭ se bucură chiar de óre-care drepturĭ episcopale, ce se credeau datorite faţă de un cleric strĕin de distincţie. Nicĭ el n'a fost Vlădică statornic şi Vlădică românesc.

II.

Dér la 1475 Ştefan-cel-Mare capĕtă de la Matiaş Corvinul, către care se îndreptase în marea primejdie ce-l amenința din partea Turcilor, cetatea Ciceiului, care stăpânesce tot unghiul nord-ostic bistriţean al Ardealului. Aicĭ îşĭ puse ostaşii şi pârcălabii. De cetate, după obiceiŭ, erau alipite şi sate, şéi-decĭ de sate, de unde se luau hrana, lucrătorii, iobagii. Pentru toţĭ aceştia trebuia o slujbă bisericéscă potrivită. Colonia avea nevoie nu numai de un conducĕtor politic şi militar, ci şi de unul duhovnicesc. Apoi, orĭ-care ar fi fost părerile timpului despre rostul nĕmului în desvoltarea unei ţĕrĭ şi în împuternicirea unei dinastii, Românii lui Ştefan trebue sĕ fi vĕḑut cu bucurie, că de jur împrejur, până în Sĕcuimea de jos şi până în Rutenimea de sus, amêndouĕ fórte depărtate, umblă tot Românĭ, în port românesc, cu graiŭ românesc. Aceştĭ Românĭ avuseră odinióră popĭ, carĭ aduseseră un mare folos limbii românescĭ prin cea dintâiŭ tălmăcire pe limba poporului a cărţilor sfinte.

Decĭ pentru dênşii Ştefan clădi o mănăstire, încă una pe lângă atâtea care au fost întemeiate de el, în Moldova, în Ţéra românéscă: la Rîmnicul-Sărat, unde se luptase. După obiceiul sĕu el alese un un loc potrivit prin frumuseţa lui, pe Someş, mai jos de têrgul unguresc al Deşiului. Ea se numi mănăstirea Vadului, după satul Vad, care şi el îşĭ ia numele de la un vad pe apa Someşului (unguresce satul se chémă Kolostor-Vád, adecă mănăstirea, *Cloşterul*-Vadul). Un archeolog ungur vestit, care a fost pe acolo, spune, că biserica Vadului e de pe la începutul véculuí al XVI-lea: ar fi bine s'o cercetăm, şi am găsi de sigur, că tipul clădirii e acela, fórte bine cunoscut, şi cu neputinţă de confundat, al edificiilor religióse de la Ştefan.

Pe vremea lui Petru Rareş, fiul şi al treilea urmaş al lui Ştefan, în Vad era Vlădica Anastasie. Petru-Vodă lărgise fórte mult stăpânirea moldovenéscă în aceste părţĭ, luând Unguraşul, oraşul Rodna şi marea cetate a Bistriţei. El a dăruit lui Anastasie douĕ sate, pe lângă cele douĕ pe care le avea „de la Voevoḑii de mai de mult", spune un act de cercetare din 1553. Anastasie îl întovărăşi în luptele şi în pribegia sa din Ardeal. El era de mai mult timp Vlădică, şi mănăs-

a trimis câte o circulară valiilor din vilaetele Salonic, Monastir și Scopia, prin care-i învită, ca sĕ aplice legea marțială tuturor dinamitardilor și atentatorilor, carĭ vor fi prinșĭ.

Din Reghinul-săsĕsc.

— 12 Aug. 1904.

(Deținerea învĕțătorului Th. A. Bogdan.—Petrecere).

Onorată Redacțiune! Cu permisiunea d-vóstrĕ, îmĭ iau libertate a vĕ comunica ceva despre decursul și reușita petrecerei din Reghinul-săsĕsc.

După-cum scițĭ, în 10 August pe la 1 óră după amiadĭ, am avut ocasia a fi martor ocular, când *pe învĕțătorul Bogdan l'au escortat între jandarmĭ, pentru simpla causă, că avusese la sine câte-va esemplare din „Ștefan-cel-Mare“, culegere de tradiții, legende, balade colinde* etc. făcută de dênsul. Acéstă ne mai pomenită șicană sĕvîrșită la ordinul sublocotenentului de jandarmerie Kertész, a produs în orașul întreg o mare mișcare.

Indignația tuturor a fost cu atât mai mare, fiind-că cu toții erau convinșĭ, că modesta colecție a d-lui Bogdan nu conținea nimic politic séu agitatoric. Cu toții și chiar și streinii condamnă procederea incalificabilă a sublocotenentului, ér pe d-l Bogdan îl felicită, căcĭ cu tóte că a fost espus unei șicane atât de marĭ, fiind tîrît prin mijlocul tîrgarilor, a sciut sĕ supórte cu bărbăție acéstă lovitură, venită de la organul ministrului de interne.

Nimenĭ nu s'a așteptat, ca organele statului sĕ pórte frică și de colindĭ séu de alte producte literare scóse din sînul și gura poporului. Frica trădată dovedesce o deosebită slăbiciune a lor.

Dér după-ce pe d-l Bogdan îl vĕdurăm escortat, sĕ vedem ce s'a mai întêmplat și la petrecere.

E obiceiul deja de un șir lung de anĭ, ca în 10 August, cu ocasiunea ținerei têrgului de țéră, sĕ se aranjeze petrecerĭ în Reghin. Așa și în anul acesta, vrednicul comitet parochial gr. cat. din Reghin în frunte cu d-l protopop Petru Uilăcan și învĕțătorul Maior, a arangiat îndatinata petrecere.

Munca sĕvîrșită li-s'a rĕsplătit peste așteptare, căcĭ, fără a esagera, pot sĕ declar, că petrecerea a succes strălucit. Atâta tineret de mult nu a vĕdut petrecerea Reghinului. Póte nicĭ de 10 anĭ n'a fost atâta lume românéscă întrunită pe promenada Reghinului.

„Cuadrilul“ prim s'a jucat de 138 părechĭ, ér „Romana“ de mai mulțĭ.

Jocul a fost cât se póte de vesel și animat — dovadă, că neînțelegerile ivite în anii trecuțĭ s'au uitat și póte chiar delăturat, ce numai spre onóre le póte servi Românilor reghienĭ.

Am regretat însĕ fórte mult, că costumul nostru național, a rĕmas acasă, — póte ca sĕ-l pórte țĕrancele — căcĭ nu am vĕdut decât unul, purtat de d-șóra Pantea, fiica protopopului din Rîciul de Câmpie.

Șovinismul sublocotenentului de gendarmerie Kertész a trebuit sĕ esceleze și aicĭ, căcĭ d-șórei Pantea i-s'a trimis vorbă sĕ-șĭ arunce tricolorul din cosiță, că de nu, i-se va tăia cu cosiță cu tot. D-șóra însĕ l'a purtat cu bărbăție până la sfîrșitul petrecerei — ér „jendarmul“ a rĕmas mușcându-șĭ buzele de mânie.

Petrecerea a durat până în dorile dimineții, când la învitările radelor aurii cu toții s'au îndepărtat, spre a continua petrecerea în vis, visând cu toții dinele cu ochii albastri și pĕr bălaiŭ, orĭ cu ochii negri și pĕrul ca pana corbului, ér d-nul Bogdan visat'a de sigur cu cei patru jendarmĭ împĕnațĭ, și d-șóra Pantea cu jandarmul înfuriat.

Venitul material a fost de aprópe *400 cor.*

Le servesce spre onóre tuturor asistenților, carĭ au contribuit la strălucita reușită a acestei petrecerĭ, atât prin participare, cât și prin contribuire, în scopul susținerei școlei nóstre românescĭ locale, care numai pe lângă ajutorul on. public românesc se mai póte susținé.

Aranjatorii pot fi mândri, că dintre tóte petrecerile ardelene din vară, acésta a fost cea mai bine reușită.

La anul cu bine!

— *Cor.* —

Museu de istorie naturală.

Sĕptĕmâna trecută s'a început la Bucurescĭ, pe locul cuprins între piața Victoriei și șoselele Kiselef și Filantropia, lucrările de esecutare a unui palat pentru *museul de istorie naturală.*

Suma prevĕdută pentru esecutarea lucrărilor e de 350 mii lei.

Clădirea se va compune din o parte centrală (subsol, parter și etaj) și din douĕ aripĭ, carĭ au și un al 2 lea etaj. Ornamentația esterióră a clădirei va fi făcută după stilul Corinthian.

In partea centrală a museului va fi o sală mare de 40 m. p. pentru esposiția modelelor marĭ de animale, pasĕrĭ, etc. Ea va avé un etaj cu galerii de 200 m. p. provĕdute cu balustrade și susținute de colóne ornamentate în stil Doric.

In subsolul părței centrale se va puté instala un aquariu pentru pescĭ de apă dulce, precum și un altul pentru pescĭ de mare.

In aripele clădirei vor fi numĕróse sălĭ pentru museu, pentru laboratóre, precum și pentru colecțiunile scientifice.

Suprafața sălilor de museu va fi de 1200 metri pătrațĭ, ér aceea a camerilor de studiu și colecțiunilor scientifice de peste 3000 m. p.

Diferitele părțĭ ale clădirei vor fi separate cu totul unele de altele, ér despărțirea între etajele, unde vor fi sălile de museu, va fi făcută de beton armat și grindĭ de fier.

O sală fórte mare de peste 160 m p. va servi ca sală de conferință pentru studențĭ și conferințe populare.

Museul de istorie naturală, aședat într'unul din locurile cele mai frecuentate, la întretăerea liniilor de tramvaiŭ din tóte direcțiunile Bucuresciului, va îndeplini de sigur frumosul rol de educător al masselor populare.

Proiectul museului a fost întocmit astfel încât clădirea sĕ se pótă mări și când va fi complectă se va puté asemĕna cu cele mai importante musee din capitalele Europei.

Din Tokio.

Diarul „Neue Freie Presse“ publică în numĕrul sĕu de astădĭ o corespondență mai lungă, datată Tokio 1 Iulie și semnată de baronesa Babo-Vivenot, din care estragem următórele părțĭ interesante:

„Dilele trec — scrie baronesa — în așteptare îngrijitóre. Tóte scirile, fie ele cât de mance și neclare, fac impresia, că stăm în preséra unei lupte cumplite, póte chiar în préjma unei lupte decisive. Generalul Kuropatkin a concentrat la Haycióng o armată colosală; se vorbesce de 100.000 ómenĭ și nenumĕrate sacrificiĭ vor trebui aduse, pentru a respinge o astfel de armată. Cu mare îngrijire și frică aștéptă rudeniile ofițerilor și soldaților de pe câmpul de rĕsboiŭ evenimentele viitóre. Fiul, soțul, tata, astădĭ mai trăesc, dér mâne?... acésta este întrebarea, care se furișéză de pe buzele fie-căruia. Strigătul „Sogai“! îi umple pe toțĭ de gróză, el póte sĕ aducă scirea temută și inevitabilă. Nu, încă nu, încă o scurtă clipă, cine scie însĕ până când....

Din timpurĭ strĕvechĭ esistă aicĭ în familiĭ obiceiul, care după conceptele europenilor póte sĕ apară curios, dér care are un ințeles atât de frumos și de profund și care aruncă o lumină atât de caracteristică asupra sentimentelor ascunse sub o mare stăpânire de sine, al acestui popor; e obiceiul, că pe cât timp un membru iubit al familiei se află în depărtare espus pericolelor, se pregătesce în fie-care di prândul pentru acest absent, ca și când printr'asta ar voi sĕ se mângăie și sĕ-șĭ reamintéscă, că familia încă nu l'a pierdut. Pe o tavă de lemn îmbrăcată în lac, cum se obicînuesce pe aicĭ, unde nu se pomenesc pânzăturĭ de mese, se așédă mâncarea ca pentru fie-care persónă din cele presente: o céșcă de supă, pesce, urez și legume, și acéstă tavă o duce soția, séu mama la chipul celui, ce se află în depărtare și o așédă îngenunchiând înaintea lui. Singur morțiĭ, nu mai iau parte la prândul familiar“.

Spune apoi, că foile din Tokio au publicat tocmai în acea di (1 Iulie) esecutarea celor doi patrioțĭ Oki și Yokokawa. Au fost nisce studențĭ sĕrmanĭ, carĭ plecaseră la Peking, ca acolo sĕ devină învĕțătorĭ. Isbucnind rĕsboiul, ei se hotărîră sĕ aducă folos patriei și merseră pe jos în Manciuria cu planul de a arunca în aer linia ferată ruséscă cu dinamită. Cazacii i-au prins însĕ înainte de a ajunge sĕ-șĭ esecute planul și au fost trașĭ înaintea unui tribunal de rĕsboiŭ; sentința de mórte era ca și dată. Un diarist frances, care a asistat la pertractare spune, că cei doi tinerĭ japonesĭ s'au purtat cu o stăpânire de sine uimitóre. Nu s'au apĕrat și n'au cerut grație. Au spus adevĕrul, numai cu privire la profesiunea lor au susținut contrarul, că ar fi ofițerĭ, și acésta li-se póte ierta, căcĭ prin acésta au vrut sĕ scape de o mórte rușinósă. Cincĭ minute a durat tótă pertractarea, apoi li s'a publicat sentința, mórte prin împușcare. Acésta au dorit ei. Cu capul ridicat au mers până la locul de pierdare, au refusat sĕ li-se lege ochii și cu privirea ațîntită asupra plutonului militar au așteptat salva, care le-a repus viéța. Acum părinții și frații lor dintr'un sătuleț în Japonia stau înaintea unui mormênt gol, plantéză florĭ, ard plante aromatice și cu lacrimĭ în ochĭ îșĭ aduc aminte de cei doi vrednicĭ fii ai națiunei lor.

Un proverb japones dice: „Nu-i nicĭ o pagubă de mii de óse înălbite, décă prin ele un beliduce câștigă o victorie.“

Caracterul poporului japones e rar în felul sĕu. De sigur, tóte popórele dau exemple de eroism. A vedé însĕ aprópe la toțĭ indivizii unei națiunĭ în mod egal desvoltată stoica desprețuire a morții, e un cas unic, care e cu atât mai uimitor, décă avem în vedere vesela fire și bucuria de viéță, ce însuflețesce în alte împrejurărĭ pe Japonesĭ.

Bibliografie.

In tipografia nouă din Orăștie a apărut un volum de schițe și novele întitulat **„Rade de lună“**, de Vasile E. *Moldovan.* Conține 20 piese scrise într'o limbă ușóră. Prețul 1 cor. 50 b. Volumul a vĕdut lumina dilei, când autorul lui îșĭ „petrece“ dilele în temnița din Clușiŭ, unde îșĭ face pedépsa, ce i-s'a dictat în cunoscutul proces de „agitație“.

A apărut la Bucurescĭ:

Sistema ortografică a limbei române de *Nic. Densușianu*, o broșură de 73 pagine și se află de vêndare la libraria Leon Alcalay din Bucurescĭ cu prețul de 1 leu, trimisă cu posta 1 leu 15 banĭ séu 1 cor. 10 fil.

ULTIME SCIRI.

Londra, 16 August. Tóte scirile sosite de pe câmpul de rĕsboiŭ constată, că Japonesii de la Port-Arthur atacă fortăréța cu tóte forțele lor de pe uscat și mare. Atacul s'a început Lunĭ. Atacul escadrei a început la órele 4 diminéța. Grosul tunurilor japonese au fost aședate pe dealul Lupului. Statul major japones crede, că fortăréța va cădé în curênd. Comandantul armatei japonese a amenințat pe generalul *Stössel*, că va bombarda orașul cu lydită, décă va da ordin ca vasele rusescĭ sĕ fie cufundate.

Petersburg, 16 August. Atacul Japonesilor contra Port-Arthurului a fost respins cu marĭ pierderĭ. Apĕrarea a condus-o însușĭ generalul Stössel. Garnisóna e provĕdută din belșug cu munițiunĭ și provisiunĭ. După date oficiale, pierderile garnisónei rusescĭ de la 8—10 Aug. au fost de: 7 ofițerĭ căduțĭ și 248 soldațĭ uciși, 35 ofițerĭ și 553 soldațĭ rănițĭ. Au dispărut 1 ofițer și 83 soldațĭ.

Berlin, 16 August. Armata lui Kuroki se află spre sud de Penstivu la rîul Taitse, pe care nu l'a trecut încă.

Roma, 16 August. Din *Liaoyang* se telegrafiéză, că armata japonesă numĕră pe câmpul de rĕsboiŭ 320,000 ómenĭ, din carĭ 100,000 sunt la Port-Arthur. Armata ruséscă a luat atitudine de așteptare. Mukdenul e întărit escelent. In Liaoyang e generală credința, că Japonesii îșĭ vor concentra tóte forțele pentru a lua Port-Arthurul.

Londra, 16 August. Amiralul *Matusevicĭ n'a murit.* El a fost rănit la cap și la picior. A fost operat cu succes într'un spital din Cintau.

Tokio, 16 August. Torpilorul „*Retșitelny*“ a fost dus la insulele Elliot. Consulul japones din Cifu a declarat, că guvernul sĕu nu va reînapoia vasul, pretextând că n'a fost deplin desarmat. *Japonesii*, declară consulul, *sĕ luptă acum pentru esistență* și China nu e în stare a-șĭ apĕra netralitatea față cu Rusia.

Nagasaki, 16 August. Cei 600 soldațĭ de pe vasul cufundat „Rurik“ au sosit aicĭ. Un vas de spital japones a sosit aicĭ cu *700 marinarĭ japonesĭ rănițĭ*, între carĭ e și prințul *Kapso.*

Tokio, 16 August. Amiralul Togo anunță, că în nóptea de 10 August un vas de modelul lui „Pallada“, s'a cufundat.

Cifu, 17 August. *Flota rusăscă s'a reîntors erĭ séra în Port-Arthur.* O ciocnire între escadrele inimice nu s'a întêmplat. Se constată oficios de ofițerii de pe vasul „Cezarevicĭ“, că în lupta navală de la 10 August un mare vas de rĕsboiŭ japones a fost cufundat.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

tirea în care stătea ca egumen avea, cum am vĕdut, donații mai vechĭ.

Cunóscem din fericire și numele înaintașilor sĕi: Varlaam, în 1527, Ilarion în 1523, póte, de sigur în 1532. Ajungem astfel prin mai multe argumente la același resultat statornic. Sĕ-l spunem și astădĭ:

Stefan-cel-Mare a făcut cea dintâiŭ mănăstire românéscă pe pămêntul Ardealului (cea din Perĭ, întemeiată de fiiĭ lui Sas séu Sasul-Vodă al Moldovei, de'naintea lui Bogdan, se află în *Maramureș*.) El i-a dat un păstor românesc, care a fost de sigur recunoscut și de Regele prietin. Acest păstor a avut urmaș: pe Varlaam, pe Ilarion, pe Tarasie, în 1546, și pe Gheorghe în 1550. Toțĭ atêrnă de Moldova, sunt aleșĭ de Domn, hirotonisițĭ de Mitropolitul Moldovei și recomandațĭ de scrisorĭ domnescĭ cătră puterile din Ardeal.

Noii Vlădicĭ aveau decĭ tot ceea-ce lipsia celorlalțĭ: naționalitatea românéscă, o locuință potrivită și statornică, admiterea de guvernul Ardealului și de cetățile din acéstă țéră, și legătura ierarchică cu Românii de dincóce.

(Va urma).

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 August n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	119.—
Renta de coróne ung. 4% . . .	97 15
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½% .	88.80
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	97.60
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	98.50
Impr. ung. cu premii	206.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	161.75
Renta de hârtie austr.	99.35
Renta de argint austr.	99 30
Renta de aur austr.	119.20
Renta de coróne austr. 4% . . .	99.30
Bonurĭ rurale ungare 3½ % . . .	90.90
Losurĭ din 1860.	153.10
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	16.05
Acţii de-ale Băncei ung. de credit .	754.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	642.50
Napoleondorĭ	19.05
Mărcĭ imperiale germane. . . .	117.10
London vista	239 67½
Paris vista.	94.95
Note italiene	95.—

Nr. 13561—1904.

Publicare de oferte,

referitóre la edificarea unui Hotel modern în oraşul Brassó.

În urma decisului representanţei orăşeneştĭ dela 30 Iunie 1904, Nr. crt. 193—1904, prin acésta sĕ adu ce la cunoscinţa generală, că oraşul Brassó este aplicat a vinde:

1) casa orăşănéscă Nr. 12, folosită de present ca Hotel, sub numirea „Coróna de aur“, dinpreună cu casa orăşĕnéscă din dosul acestia, sub Bucium Nr. 3, cu un teren de edificat în total 1700 m²;

2) complexul loculuĭ de casă numit „Berăria“ carele cuprinde următórele casĕ: cea din Strada Porţii Nr. 70, şi cele din Strada Spitalului Nrii 65, 67 şi 69 dinpreună cu locul public din stradă, carele în conformitate cu linia de regulare edilă se aduce la acest complex, în mărime totală de 4200 m²;

3) Locul Cafenelei dela promenadă şi locul de promenadă aflătorĭ lângă acésta cu o suprafaţă în total de 3000 m²;

4) şi un alt loc óre-care orăşĕnesc.

Tóte aceste locurĭ se vênd cu aceea condiţiune, ca pe locul de edificat cumpĕrat sĕ se facă un Hotel corĕspundĕtor cerinţelor moderne.

Folosirea apei din apaductul orăşĕnesc şi a gazului din institutul de gaz orăşĕnesc se asigură edificatorului Hotelului cu preţul ce se vînd aceste obiecte celor favorisaţĭ.

Amatoriĭ de astfel de antreprinderĭ se învită decĭ prin acésta a-şĭ înainta la protocolul de exhibite al subsemnatului magistrat orăşĕnesc ofertele lor în scris, sigilate, provĕdute cu un timbru ungar de o coróna şi cu un vadiu de 10 miĭ de cor. adecă: ḑece miĭ de coróne, constătător din depunerĭ la „Cassa de economiĭ gen. braşoveană“, la „Albina“, la „Banca naţională societate pe acţii“, séu în hârtiĭ de stat, scrisurĭ de credit fonciar, **cel mult până la 15 Novembre 1904, la 10 óre a. m**, pentru că oferte sosite mai târḑiu sub nicĭ o împrejurare nu se vor lua în consideraro.

Aşternerea ulterióră a aşa numitelor lămurirĭ, întregirĭ etc. la ofertele deja înaintate, de asemenea nu se vor lua în considerare, decĭ, se vor respinge.

In oferte sĕ se descrie exact după mărimea de suprafaţă şi alte semne, obiectul resp. locul de edificat pentru carele oferentul face declaraţie de cumpĕrare, mai departe sĕ se arete cu esactitate preţul de cumpĕrare oferit atât în cifre cât şi în litere.

Mai departe oferentul este obligat a acluda la ofertul sĕu o descriere esactă a edificiului, dinpreună cu schiţa de plan, din carĭ sĕ se învedereze numĕrul camerelor, pentru pasagerĭ şi alte încăperĭ ale hotelului, precum şi stylul în care va fi zidit hotelul.

Vadiul alăturat la ofert, pentru asigurarea ţineriĭ obligamintelor luate asupra-şĭ cu referinţă la edificarea hotelului modern, se va restitui oferentului, îndată ce hotelul va fi edificat şi pus în aplicaţie.

In fine rĕmâne la voia respectivului oferent a arĕta în ofertul înaintat de dênsul în puncte separate orĭ-ce alte obligăminte, carĭ dênsul este aplicat a le lua asupra sa, espunerea acelora însĕ trebue făcută într'o formă hotărîtă, carea sĕ eschidă orĭ-ce îndoială.

Brassó, 10 August 1904.

1—3.1459. **Magistratul orăşĕnesc**

AVIS.

Prenumeraţiile la **„Gazeta Transilvaniei“** se pot face şi reînoi orĭ şi când la 1-ma şi 15 a fie-căreĭ lunĭ.

Domnii abonenţĭ sĕ binevoiască a arĕta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arete şi posta ultimă. **Administraţ. „Gaz. Trans.“**